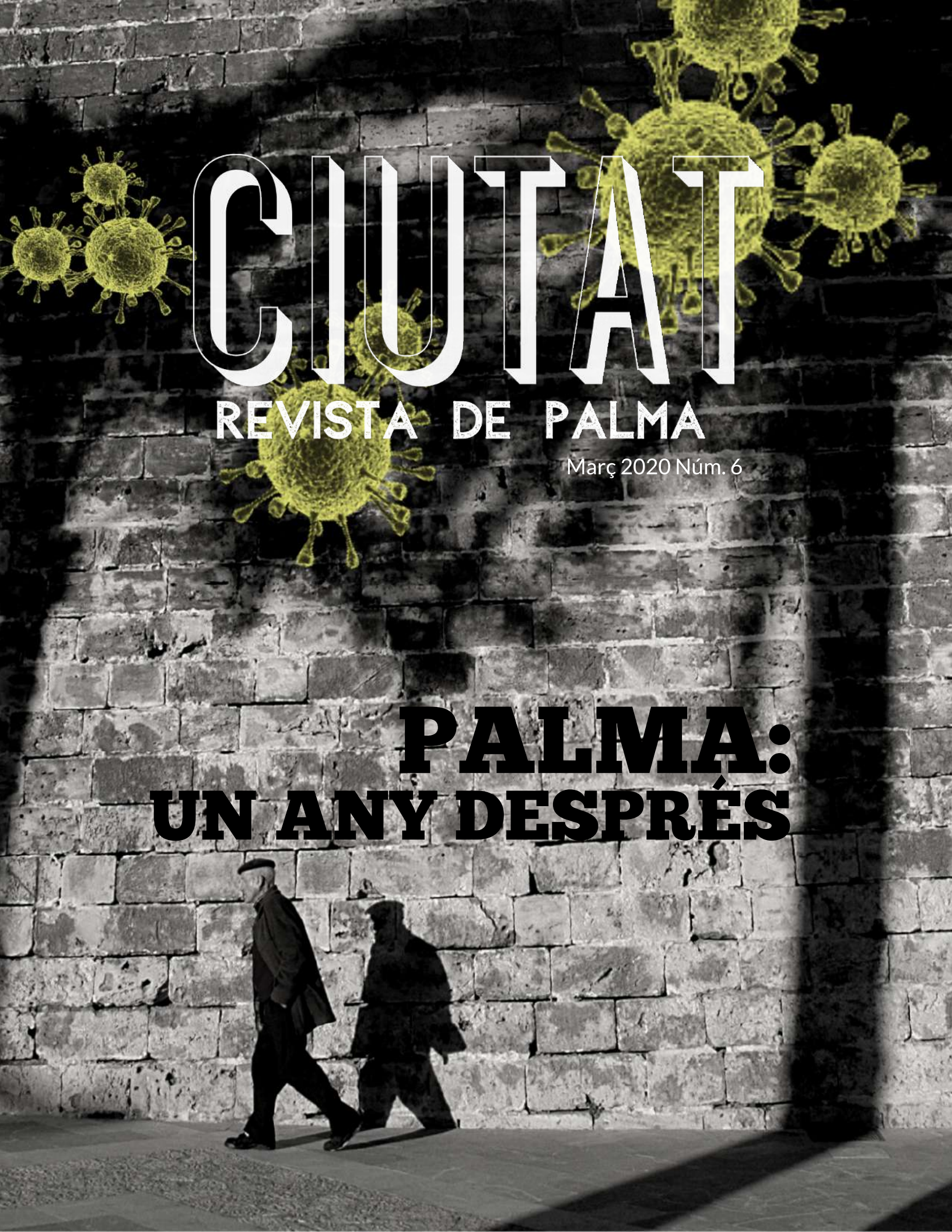

The background of the entire cover is a photograph of a weathered stone wall. Several bright yellow, spherical virus-like particles with spiky protrusions are superimposed on the wall, appearing to float or attach to the surface. The lighting is dramatic, with strong shadows and highlights on the stone blocks.

CIUTAT

REVISTA DE PALMA

Març 2020 Núm. 6

PALMA: UN ANY DESPRÉS

CIUTAT

REVISTA DE PALMA

Edita:

PALMA XXI

www.palmaxxi.com
info@palmaxxi.com

Ciutat és una publicació independent i plural que defensa la llibertat d'expressió. Les opinions expressades a les seves pàgines no són assumides necessàriament per Palma XXI, sinó que pertanyen als seus autors i autores, que en són responsables.

Portada: Composició amb foto de Marcus Roniger
del Banc d'Imatges de Palma: una ciutat, infinites històries de la Fundació Turisme Palma 365.

EN AQUEST NÚMERO DE CIUTAT

La ciutat pandèmica

Per Climent Picornell

04

Entrevista amb Marusia López,
de Suport Mutu Centre

05

Veus de la pandèmia

Experiències des de diferents sectors

07

Un anhel de modernitat: projecció i
construcció del Mercat de l'Olivar

Per Matías Mendoza

12

Geografies emocionals

(o com desbaratar l'ordre de la ciutat"

Per Cristina Llorente

15

Notícies de Ciutat

16

El futur de Palma:

notícies de les entitats

17

Ressenya:

Contra el olvido de Lourdes Durán

18

Mapes de Ciutat:

Com (i on) varem celebrar el Nadal de 2020?

19

EDITORIAL

“Palma, un any després”... després de què? En triar el títol per al dossier d'aquest mes ho vàrem tenir clar: aquesta pregunta es responia tota sola. I ho fa perquè la responem cada dia o, millor dit, perquè ens ho demanam cada dia. Hem arribat a un punt que es fa difícil afirmar si aquest any ha passat de pressa o lent. Si hem deixat de viure moltes coses o si n'hem viscut massa.

En qualsevol cas, aquí ens trobam, Ciutat i ciutadania, un any després del primer cas positiu a Mallorca i de la declaració de l'estat d'alarma. Un any després de la primera mascareta i del primer gel hidroalcohòlic. Un any després de fer la primera cua al supermercat i desinfectar els productes en arribar a casa. Un any després de la primera videotrucada i de la primera sessió de ioga online. Un any després del primer neguit i de la primera angouxa. Un any després de la primera vegada que ens demanarem “Què?”

En aquestes pàgines xerram de com és la nostra vida passat un any de pandèmia. Així que, encara que sigui un any “després”, òbviament ens referim a un any “amb”. Un 2020 i inici de 2021 en el qual hem experimentat moltíssimes emocions i on la nostra vida personal, social i laboral ha anat oscil·lant a mesura que els contagis davallaven o s'incrementaven.

Just aquesta setmana en què els esforços conjunts comencen a donar fruits, esperam que gaudiu d'aquest número de la millor manera: a una terrassa de Ciutat. Mantenint, és clar, les precaucions necessàries. Deixam per a un poc més endavant el dossier especial “Palma, un any sense”. Cuidau-vos.

LA CIUTAT PANDEMICA

Per Climent Picornell

Me mir el Born assegut davant el brolladoret de l'obelisc de la plaça de les Tortugues amb un café amb llet a la mà que m'han despatxat al Bar Bosch a través d'una finestreta. La pandèmia, súbitament, ens ha mostrat una altra ciutat. La ciutat solitària, silenciosa, atemorida, transgredida a moments. La ciutat dels cans i les cusses passejant amb els seus amos. El xisclar de les oronelles més aclaparador que mai. El consum abusiu de teleconferències i WhatsApps amb imatge. Els passos pel passadís de ca nostra. El consum compulsiu d'ordinadors, mòbils i sèries. La compra de queviures amb mascaretes i guants. Els aplaudiments a les vint hores amb les sirenes dels vaixells del port incloses. El pujar als terrats a estirar les cames i descobrir els nostres veïnats. La sortida amb embranzida a passejar pels espais urbans que es vetaven als cotxes. La casa, les relacions amb els nostres, de la serenitat a la histèria. Les notícies alarmants dels contagis i les UCI's plenes de gent. La mort d'un amic ... i més por. I la ciutat deserta a les nits, sense ombres, ni cotxes, ni moixos. L'olor neta sense el fum dels cotxes i dels extractors dels restaurants. El silenci.

El matí podia travessar el Born sense els impediments de les terrasses dels bars, solitari, tot sol enmig del passeig, acollonit per si t'aturava la policia, com si estassis fent alguna cosa prohibida, malgrat duies davall el braç la bossa de la compra al supermercat. Més casa, més passadís. Tot esperant el dia de poder sortir al camp, a reunir-te amb els familiars i amics, estugós dels teus veïnats no coneguts com si fossin empestats, i en canvi, gens recelosos amb els teus, que eren al cap i a la fi els qui contagiaven. La família, qui ho hauria dit? era el nucli principal dels virus contaminants. Ai las!

De llavors ençà la ciutat ha aparegut diferent, com diferents ens pareixen les imatges o les pel·lícules en les quals la gent es toca, es besa, o està a un espai públic o privat sense mascareta. Escenes del pre covid-19, li hem posat nom, i sabem que és una epidèmia i una pandèmia, i veiem el que feien els xinesos o els nord-americans comandats respectivament per uns governants autoritaris i primmirats, els uns, i els altres per un histrió negacionista.

Ens hem hagut d'avesar a reconèixer la gent pels seus ulls, o a mirar els ulls amb més deteniment, o el color i la classes de les mascaretes, a rentar-nos obsessivament amb gel hidroalcohòlic, a desconfiar dels espais tancats, a resistir en l'exterior malgrat les baixes temperatures o la pluja. La fidelitat al nostre café amb llet matiner ha tengut diverses capes de realitat, modulades pel temps atmosfèric, més present que mai en les nostres pobres vides quotidianes.

El començament de les vacunacions ens fa desitjar el retorn als nostres locus amoenus, als nostres espais de felicitat que es dibuixen en l'avenir com si mai haguessin d'arribar, malgrat això vulgui dir tornar a la ciutat del bullici i de l'embús, de la congestió i el trànsit polucionant, dels estrangers en ramat, de la ciutat envaïda, venuda, normal als ulls dels qui la comanden i la modulen sense voler repensar-la, cosa imprescindible tanmateix.

Qui sap si enyorarem aquell estat de coses, sense pandèmia ni morts, sense pors, la solitud sense esgarrihor, la nostra casa com a refugi universal, els ulls com expressió màxima del paradís perdut.

Imatge: Adrià Ramírez per La Directa.

“Suport Mutu ens ha ajudat a sentir-mos més comunitat”

Entrevista amb Marusia López, membre de Suport Mutu

Marusia López és veïna de Canamunt i integrant del projecte Suport Mutu Centre. Mexicana de naixement, reconeix la importància de trobar xarxes de solidaritat al territori, especialment quan vens de fora. Ens conta de l'experiència de Suport Mutu i el Rebost Solidari.

Què és Suport Mutu?

Suport Mutu és l'expressió d'una confluència d'iniciatives diverses. Va ser la plataforma on vàrem poder coincidir persones i col·lectius preocupades pel que estava passant durant el confinament i de les necessitats que vàiem que començaven a emergir i que nosaltres mateixes teníem. Des de necessitats de tipus econòmic per tota la precarietat laboral que es va incrementar i aguditzar, però també les necessitats emocionals i de construir una comunitat en mig de l'aïllament tan fort al que ens vàrem haver de sotmetre.

Un dels nodes més actius d'aquesta xarxa de Suport Mutu a Mallorca és el que opera al centre, del que formes part. Com vos vau començar a organitzar?

A Canamunt, inicialment vàrem començar a organitzar-mos companyes que ja ens coneixíem de Ciutat per a qui l'habita i l'Associació de Veïnes, per a respondre a sol·licituds molt puntuals, de veïnes

Foto: CIMAC Noticias.

dels pisos de Sa Gerreria, que ja venien fent front a una situació molt difícil de violència immobiliària. La majoria eren famílies migrants. Vàrem començar a donar-lis suport molt puntualment: amb un petit rebost, assabentant-mos de com funcionaven els ajuts especials, etc. Sembla que sigui una ajuda unidireccional, però nosaltres també teníem molta necessitat de connectar-mos i sentir que no estàvem soles.

Més endavant diverses organitzacions i col·lectius van llençar la crida a Suport Mutu, i això va ser important per a nosaltres, ja teníem una plataforma més ampla on

col·locar aquestes preocupacions i necessitats. Es va organitzant la plataforma i la gent de cada territori, dels pobles, dels barris, que volia aportar, es va anar sumant. Es varen anar configurant grups: de suport legal, suport emocional o psicològic, suport amb aliments, etc.

A Canamunt hem pogut aprofitar per a Suport Mutu el teixit organitzatiu que ja existia al barri, com l'Associació de Veïnes.

Amb quins reptes vos heu trobat?

La idea era tenir una xarxa de solidaritat entre veïnes i no només un treball assistencial que ja estaven fent altres entitats. Hem après que

construir això té un procés, una no s'organitza i articula per decret. S'ha de construir confiança, una visió comuna, anar a la pràctica. Ens vàrem adonar que sobretot a Palma hi havia poc vincle amb la gent que estava tenint necessitats més urgents de suport. Els impactes socials de la pandèmia i el confinament es veien a les notícies, però no hi havia contacte més directe, la gent no sabia que estava passant amb els seus veïns i veïnes. A la ciutat la gent està molt desconnectada, sobretot d'aquells col·lectius que estan patint una major explotació i marginació.

En acabar el desconfinament, com ha seguit el projecte de Suport Mutu?

Ja desconfinades totes i cada poble i barri funcionant a la seva manera es va desinflar un poc el procés, no tots els barris varen seguir. La tornada al treball més presencial i la diferent gestió del temps també va afectar. Als pobles s'ha mantingut molt més, el teixit associatiu està més fort, hi ha més possibilitats de saber què està passant, quines necessitats tenen les veïnes, etc. A Canamunt hem mantingut la xarxa activa, també gràcies a altres entitats que treballen al barri i han estat molt importants per a acostar-nos a les veïnes i veïns que tenen necessitats, des de Serveis Socials de l'Ajuntament o el Casal Petit per a dones víctimes de violència.

Explica'ns una mica sobre la iniciativa del Rebost Solidari.

És una iniciativa de recollida d'aliments i productes bàsics per entregar a gent amb necessitats. Hem fet tres grups: el més gran és el de les companyes treballadores socials del barri, el de les persones que ens han remès serveis socials i el de les veïnes. Cada setmana toca un grup. Només el temps i energia d'aconseguir els productes frescos i no peribles i organitzar-mos com a grup per a obrir el dissabte, ja és molta feina.

Recollim els productes de persones solidàries els dissabtes de 10 a 12h al local de l'Associació de Veïnes de Canamunt, al carrer Socors, els dijous de 18 a 20h a l'Ateneu Popular L'Elèctrica, a la plaça del Quadrado i tres caps de setmana que hem estat al Mercat de l'Olivar, on instal·lam una taula i recolim aliments. A diferència dels intents amb supermercats i grans superfícies, amb el Mercat hi ha hagut un suport total, amb la difusió, per exemple. Cada vegada que hem anat a l'Olivar hem omplert el rebost per dues setmanes. També hi ha hagut moltes col·laboracions individuals i resposta a crides específiques d'emergència. Per exemple, una família amb cinc infants amb una situació molt difícil, que estava cuinant amb un càmping gas, i un veí va aportar amb la compra d'una cuina.

A quanta gent arribau?

No som una entitat com a Càritas o Creu Roja, no podem arribar a tothom. Per això vàrem decidir atendre a grups tancats, perquè la intenció és crear capacitats de suport solidari al barri amb les possibilitats que tenim, que són limitades, i el que volem és crear un vincle amb aquestes persones. Veure-les cada setmana, saber com estan, compartir l'estoneta que venen al Rebost Solidari. Actualment arribam a prop de 200 persones. El 95% són dones i migrants.

Com és la relació que s'està teixint amb aquestes persones?

Estam fent una consulta per a saber la situació econòmica i socials de les persones que accedeixen al Rebost Solidari, però també per a saber quins són els seus sabers i coneixements. Estam identificant a gent que són súper bones per a reparacions, oficis, etc. Per exemple, jo he après molt de la situació política d'un munt de països de xerrar amb dones migrants que venen, i m'he adonat que coneixen moltíssim el barri! Elles mateixes ens informen d'altres persones que tenen necessitats, han fet una cadena i ens van avisant. Ens sentim més comunitat. Poder anar pel barri i saludar la gent és molt important per la gent que venim de fora: és una qüestió d'arrelament amb el territori.

Enguany ha estat difícil per a totes, però juntes hem trobat la manera de donar-nos suport, de cuidar-nos, de fer d'aquest barri un lloc solidari.

Flyer, Rebost Solidari al local de l'AV Canamunt i taula de recollida d'aliments al Mercat de l'Olivar. Imatges cedides per Suport Mutu Centre.

Veus de la pandèmia: FEINA

ANNA ALBURQUERQUE

Treballava a una agència de viates, afectada per ERTO

Aнна Alburquerque va néixer a Rio de Janeiro, però fa més de 20 anys que viu a Espanya. Des de fa 7 resideix a Mallorca, on treballava a una agència de viatges... fins que va arribar la pandèmia. "He fet de tot: vaig viure a Canàries on vaig treballar com a cambrera de pisos, recepcionista, atenció al client...Vaig anar ascendint", explica, "tot i que la meva formació era a ciències socials, aquí vaig estudiar turisme, un màster en Direcció, màrqueting i gestió comercial, alemany". Diu que ara és el moment de la seva vida on porta més temps sense treballar. A l'empresa on estava feia cinc anys que tenia un contracte fixe.

"El 14 de març de 2020 ens van enviar a tothom a casa, i em vaig acollir a un ERTO", explica, "però a l'octubre van canviar la manera de pagar i vam quedar desprotegits un mes, amb el trastorn que això suposa: afrontar pagaments i responsabilitats, començar a acumular comptes endarrerits... per sort tenia estalvis, però s'esgoten".

Anna està sola aquí, no té família. Diu que el que porta pitjor és la incertesa: "no sé si tornaré a treballar, en quines condicions. Entenc que no hi haurà temporada com a tal, no arribarà a estar tothom vacunat. És difícil gestionar aquestes emocions". Malgrat tot, ha decidit no quedar-se aturada i reinventar-se. "Amb la pandèmia m'he replantejat tot, estic cercant la meua pau interior i equilibri. Per la meua formació anterior, en ciències socials, tenc una mirada crítica i voluntat d'ajudar els altres", reflexiona, "per això, estic començant a formar-me en agricultura orgànica i descobrint la meua passió per la terra".

Aquest procés l'ha portat a impulsar un projecte de reintegració de dones desfavorides a través d'un projecte productiu a Palma, per al qual està buscant finançament. "Les dones són un col·lectiu amb el qual sempre havia volgut treballar", explica, "són les més afectades per la crisi, sobretot a Mallorca, tot i que som les més preparades. Hem de cercar un nou model d'economia".

Per ella, aquest any es resumeix en dues paraules: "sempre positiva".

Veus de la pandèmia: TURISME URBÀ **TONI ORELL**

**Recepcionista a l'Hotel Nou Baleares,
a la plaça de les Columnes**

El Nou Baleares és un hotel urbà situat a la plaça Francesc Orell, a l'entrada del popular barri de Pere Garau. Antigament, va albergar la fàbrica Can Boira, dedicada a la indústria de rajoles hidràuliques. Com expliquen a la seva plana web "després d'una reforma completa, l'antic Hostal Baleares ha tingut una reencarnació 30 anys després. Els passadissos d'aquest característic i singular edifici tornen a bullir d'activitat, tot respectant fermament el seu patrimoni i els seus mèrits històrics i arquitectònics". Amb 45 habitacions, havia d'obrir les seves portes, després d'una reforma que va començar a finals de 2017, el mes de març de 2020. Però la Covid va canviar els seus plans, com els de tothom.

Xerram amb en Toni, recepcionista, qui parla de l'hotel al qual treballa com "una joia al centre de Palma". Ens explica que "finalment els primers hostes van allotjar-se el 15 de juliol, vam obrir amb molta valentia, però també molta incertesa, just quan va acabar l'estat d'alarma". Ell portava anys treballant per temporada a altres hotels, que no van obrir el 2020. Quan el van telefonar del

Nou Baleares per un treball de tot l'any li va caure del cel. Ell, a diferència de molts dels seus companys, ha pogut mantenir la feina tot l'any, fent una mica de tot. "A mesura que han anat endurint-se les restriccions hem hagut de donar el millor de nosaltres i treballar més que mai".

Per ara, arriben a cobrir despeses, gràcies sobretot al turisme de negocis. "El fet d'estar tan centrats fa que molts clients ens triïn, són sobretot comercials que fan estances curtes però periòdiques, venen assíduament", explica, "ens hem mantingut amb una ocupació d'un 30%, l'agost passat vàrem arribar al 55%, tot un èxit donades les circumstàncies".

Per en Toni, les paraules que descriuen aquest any són "subsistència" "per afrontar la temporada amb tot l'optimisme que puguem" i "solidaritat", ja que són un equip petit però molt unit.

Veus de la pandèmia: RESTAURACIÓ

ALBERT I JOANAINA

Propietaris del Cafè Riutort

El Riutort és una petita cafeteria a la placeta del Carme. Un lloc molt acollidor on degustar un excepcional cafè o unes torrades amb advocat, al qual els seus joves amfitrions, n'Albert i na Joanaina t'atenen per fer-te sentir a casa.

Aquesta casa, on molts funcionaris, personal sanitari de l'ambulatori del Carme, treballadors i treballadores de la zona acostumaven a berenar, es va tancar, com tot, un 14 de març. Així com aturava l'activitat a la Rambla, l'anar i venir de residents i turistes pel centre de Palma, va aturar la cafeteria exprés del Riutort. "D'entrada, vam haver de sol·licitar un ERTA total per força major, ja que de cap manera podíem assolir pagar quatre nòmines i les corresponents cotitzacions sense tenir ingressos", ens expliquen, "nosaltres dos, com a autònoms, vam rebre una prestació de la mútua per cessament d'activitat que no arribava als 700 € per cap. En el nostre cas concret, que no tenim fills ni ningú que depengui de nosaltres, la situació era precària però menys greu que la de tanta altra gent".

Van ser uns mesos molt durs fins que el 4 de maig va començar a reprendre's, molt a poc a poc, l'activitat no essencial. "Obrir en aquell moment només volia dir poder facturar alguna cosa, fet molt diferent de reprendre l'activitat amb una mínima normalitat. En aquell moment el confinament seguia sent estricte i les restriccions eren per tornar-se boig, que si franges horàries, grups de risc, mesures higièniques. Estàvem tots desconcertats i sempre expectants; de quina manera?, fins quan?, i haurem de pagar impostos com si res?, i això per què?!", recorden.

Al Riutort s'han hagut d'adaptar a la canviant situació com han pogut. "Ens hem centrat sobretot en el cafè i el menjar per emportar, però també hem hagut de reduir la carta i centrar-nos en productes més ràpids i pràctics. Tenim sort que el nostre negoci és essencialment diürn i en general les restriccions no ens han afectat tant com a altres bars, cerveseries o restaurants per sopar". Sobre aquestes diferències substancials al sector, reflexionen: "Tracten els negocis de restauració com si fóssim tots iguals i això està mal fet. Entenem que és impossible estudiar cas per cas, però qui té un negoci i un local especialitzat en alguna cosa, no pot -ni probablement vol- canviar-lo d'un dia per l'altre."

Sobreviure no ha estat gens fàcil: "La majoria de negocis petits anem pràcticament al dia i la capacitat d'estalvi és una il·lusió. Això vol dir que deixar de facturar suposa un problema des del minut 1".

Es mostren crítics amb els ajuts per al sector de la restauració: "Una ajuda de 1.500 € no salva cap empresa. En el nostre cas, ens ajudaria molt més no rebre aquesta ajuda a canvi de poder-nos beneficiar de rebaixes significatives (en el lloguer, en els impostos, etc.). De moment, les opcions que ofereixen són ajornar pagaments -ajornar el problema- o demanar préstecs ICO".

Per n'Albert i na Joanaina, les paraules que defineixen aquest any són: "incertesa, fragilitat i supervivència malgrat tot".

Veus de la pandèmia: EDUCACIÓ

PAULA FERRER

Mestra al CEIP Es Molinar i mare de dos infants

El sector educatiu ha patit molt directament els efectes de la pandèmia: van haver d'aturar l'activitat presencial i modificar totalment les seves metodologies d'un dia per l'altre i establir rigorosos protocols per tornar a les aules el setembre passat.

Així ho recorda na Paula: "L'inici de la pandèmia va ser dur tant a nivell personal com professional. No m'esperava tot el que va venir i, en qüestió de dies, vàrem haver de repensar i refer l'escola i crec que ens varem ensortir prou bé. Tot i que em faltava el contacte amb els meus alumnes i la feina en equip amb les meves companyes. Les reunions virtuals no poden suplir/substituir les vivències i relacions que succeeixen a l'escola".

Creu que el seu gremi amb molta capacitat d'adaptació, i això els ha ajudat: "Què feim 'teletreball' i escola a distància, idò ho feim; que he de fer classe de música i d'educació física (que no són les meves especialitats), idò ho feim! I els infants sí que tenen capacitat d'adaptació, són els que millor ho duen, fan un gran esforç i sempre tan contents". Així i tot, reconeix que comparteix amb la majoria de companys i companyes un sentiment d'esgotament físic i mental.

Fent balanç de l'any, na Paula intenta quedar-se amb el que li ha deixat de positiu: "El confinament m'ha servit per aturar, reflexionar i prendre consciència de moltes coses. Crec que ha estat un

any ple d'aprenentatges i de creixement personal, he après a relativitzar, a valorar petits detalls o situacions, a poder gaudir més dels meus fills, a dedicar temps a allò que m'agrada, a cuidar-me i, sobretot, anar a un ritme més tranquil i això m'encanta."

Les paraules que triaria na Paula per descriure aquest any són: "Resiliència, desigualtat i reflexió".

"*Resiliència* perquè hem sabut (al manco intentat) tirar la nostra feina endavant mantenint la nostra manera de fer a l'escola malgrat les adversitats.

Desigualtat perquè, durant el confinament, va quedar palès les desigualtats entre l'alumnat i les famílies. No tohom disposava ni de les eines ni de la competència digital per a poder realitzar les propostes que feiem des de l'escola, així com tampoc totes les famílies varen poder acompanyar els seus fills a viure aquesta situació, ja fos per falta de temps, de coneixement.... Molts infants varen estar molt desconnectats.

Reflexió perquè consider que, aquesta situació, ens ha de fer aturar i reflexionar sobre l'escola que tenim i l'escola què volem. Per normativa hem baixat les ràtios a l'aula, esper que, una vegada superada la crisi, poguem mantenir aquestes ràtios, ja que permeten una educació més individualitzada i de més qualitat. Des d'aquí convid a reflexionar sobre l'educació què volem tant a la comunitat educativa com als polítics."

Veus de la pandèmia: **CULTURA**

TINA CODINA

Directora general de Cultura i Comunitat de l'Ajuntament de Palma

Ana Tina Codina la pandèmia la va agafar treballant a Tres Serveis Culturals, la seva empresa de gestió cultural, i un any després, des del passat mes de desembre, dirigeix l'àrea de Cultura de l'ajuntament de Palma. "A temps complicats, decisions valentes i en el meu cas he passat a treballar al sector privat a treballar a la institució", explica, "ha estat una decisió molt pensada: crec que aquesta situació ens ha duit a cuidar tot allò que ens és comú i pens que des d'aquí és on puc contribuir i aportar en aquests moments complicats."

La cultura és potser un dels sectors més valorats durant aquesta crisi (per l'ús massiu de continguts culturals digitals que hem fet sobretot durant el confinament), juntament amb la sanitat. En el cas de la cultura, és, alhora, un sector que ha patit moltíssim les restriccions, per la qual cosa la "tornada a la normalitat" no ha estat gens fàcil per artistes, tècnics, teatres o sales de concerts. "És un moment extremadament complicat", reflexiona la directora general de Cultura de Cort, "la cultura ja venia tocada per la crisi anterior i per la precarització del sector, i ara s'ha sumat la Covid".

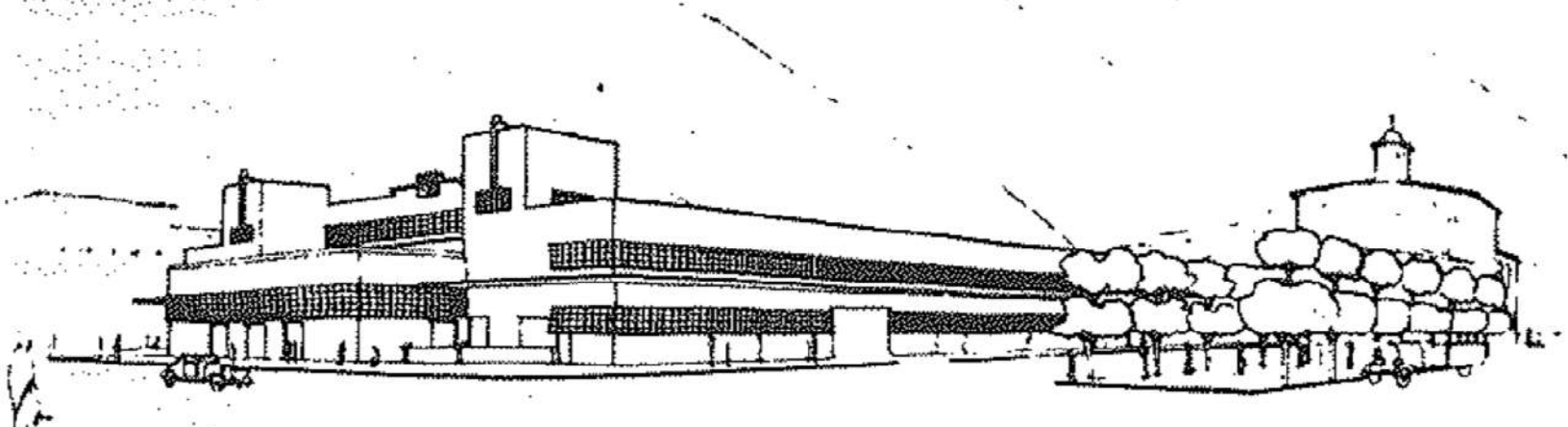
Per a Codina, les polítiques en aquests moments han de ser les d'acompanyar al sector: "escoltar les necessitats i posar a l'abast mesures molt pactades i pensades conjuntament".

L'any passat l'àrea de Cultura de l'Ajuntament de Palma va realitzar un Pla de xoc amb 10 punts que anaven des de convocatòries específiques per pal·liar els efectes econòmics de la covid fins a obrir un diàleg amb el sector per anar avaluant totes les mesures. Ara mateix s'està treballant en actualitzar aquest pla de xoc i afegir tot un paquet de mesures fruit del diàleg constant amb el sector, amb el que es va avaluant la situació i es van treballant les passes a seguir.

"Crec que la cultura ara mateix té un paper fonamental", afirma, "necessitam explorar el que està passant (i el que ens passa a cada un com a persones individuals) i en aquestes circumstàncies, la cultura és una eina que ens ajuda a trobar el nostre lloc al món i a entendre tots els canvis que s'estan produint: ens emmiralla, ens qüestiona, ens emociona, ens connecta..."

Per a Tina Codina, tres paraules descriuen aquests dotze mesos: "Incertesa, distància, canvi".

UN ANHEL DE MODERNITAT: PROJECCIÓ I CONSTRUCCIÓ DEL MERCAT DE L'OLIVAR (1914 - 1951)

Per Matías Mendoza
Historiador

Quan reflexionem sobre els estudis del patrimoni de Palma, observem que hi ha diverses obres sobre monuments, cinemes o teatres. No obstant això, no hem reparat prou en els mercats municipals de la ciutat. És evident perquè fins ara no s'ha documentat cap treball exhaustiu sobre els mercats de Palma. Per això és important posar en valor la trajectòria de creació i gestió del Mercat de l'Olivar, que marca el passat comercial, urbà i social de la ciutat. Aquest article fa referència a un treball de recerca més exhaustiu, basat en la consulta d'actes municipals, plànols, correspondències i premsa local.

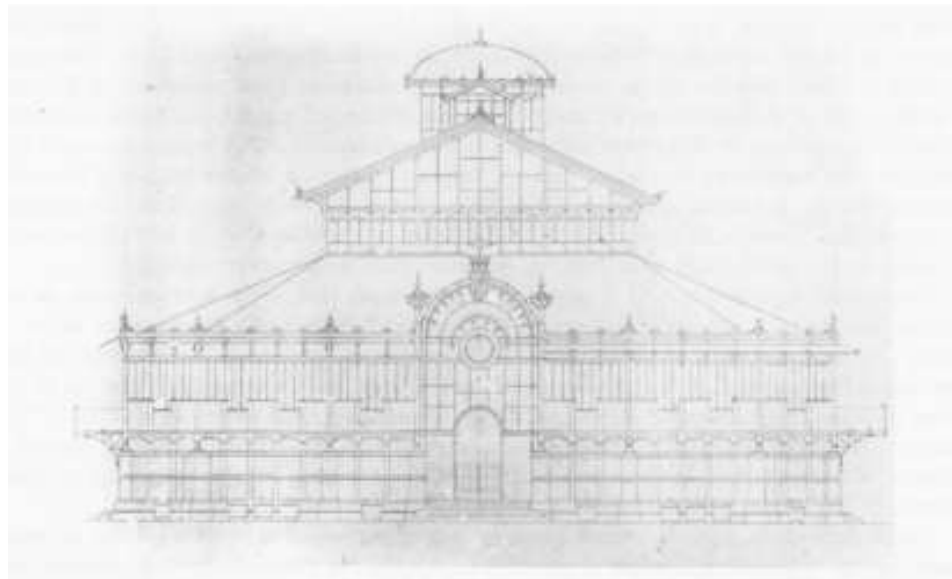
Al llarg del segle XIX, Palma i altres ciutats espanyoles com Vigo, experimentaren canvis en la seva ordenació interior. Aquests canvis s'emmarquen en un context de noves necessitats circulatòries i higièniques. Amb motiu de la Legislació sobre Plans Geomètrics de Poblacions de 1846 juntament amb la regulació de les ampliacions, es va articular la transformació d'aquestes ciutats. En molts casos, l'objectiu d'aquesta normativa pretenia enderrocar muralles medievals i renaixentistes, un fre per establir eixamples i ravals. Palma no era aliena a aquesta juntura. El Mercat de l'Olivar forma part d'aquest procés de noves construccions i modernitzacions de la ciutat.

La construcció d'un nou mercat municipal havia estat un objectiu de l'ajuntament des de finals del segle XIX. La raó principal va ser desmantellar el mercat central, situat a la plaça Major, de 1930m². Es tractava d'un grup de llocs de venda desmuntables que també eren petites. El primer a

proposar un solar per a aquest edifici seria l'arquitecte Gaspar Bennazar, situant-lo on es trobava el convent de Nostra Senyora de l'Olivar, amb una superfície superior de 4250m². El Projecte Gaspar Bennazar (1914-1930) va incloure el mercat en un pla més ampli: la reforma interior de Palma. Per això proposa la plaça de l'Olivar, la projecció de l'abast seria d'un edifici al centre de la plaça, l'estructura de la qual seria de ferro. L'edifici estaria disposat en forma de rectangle i tindria dues plantes: una per a parades i una altra per a emmagatzematge. Detalla les opcions de clavegueram, aigua, il·luminació, enderroc de finques, distribució interna, soterranis i peixateria. No obstant això, aquest projecte seria modificat i adaptat per Guillem.

El 1931 el projecte va ser aprovat des de Madrid, sota la resolució del director general de Salut. No obstant això, al llarg de l'any el consistori paralitzarà el projecte a causa de l'excessiu pressupost de 6,5 milions de pessetes. Aquesta despesa va ser criticada pel Partit Republicà Federal perquè consideraven que la despesa s'havia de prioritzar en la construcció d'escoles públiques i un clavegueram més eficient. D'altra banda, els socialistes van fer una crida a la prioritat del Mercat com a forma de resoldre l'atur de la ciutat. Haurem d'esperar fins a la batalla d'Emili Darder per l'encomanament formal del projecte a Guillem Forteza, aprovat el 1936.

El projecte de Guillem Forteza (1936-1939) va coincidir amb la ubicació proposada per Bennazar. No obstant això, criticava les estructures de ferro proposades, considerant-les típiques del segle passat. Proposava un mercat amb dues ales

Projecte de Gaspar Bennazar.

Font: Aznar, Miquel Seguí. 1990. Arquitectura Contemporánea en Mallorca (1900-1947). Palma: Universidad de las Islas Baleares y Colegio Oficial de Arquitectos de Baleares.

Barri de l'Olivar en 1946. Al fons s'aprecia l'església de Sant Antoniet, amb la seva cúpula apuntant per la part esquerra. En aquests carrers podien localitzar-se petits hostals on s'allotjava la gent que acudia a Palma.

Font: Arxiu fotogràfic del Cronista de la Ciutat.

diferenciades: una per a productes vegetals i càrnics i una altra per a la peixateria. Va proposar el ciment armat com a material principal, que permetria una temperatura quasi uniforme en el recinte. Forteza va presentar les seves idees en un article de premsa del diari El día, el 25 de gener de 1931 i més tard en una conferència a l'ajuntament de Palma el 7 de juliol de 1935. Amb l'esclat de la Guerra Civil, la construcció serà suspesa fins a 1940, represa pel projecte V. Gadea.

L'arquitecte valencià Vicente Valls Gadea es trobava a Mallorca quan va esclatar la guerra. Després de fer alguns encàrrecs facilitats per l'ajuntament de Palma, va regalar el seu projecte personal per al Mercat de l'Olivar (1940-1943), aprovat en junta el 20 de març de 1940. L'esmentat projecte va ser modificat per Enrique Juncosa i Gabriel Alomar, quedant integrat així en el futur Pla de Reforma de 1943. El projecte de Valls i Gadea va ser modificat unint el mercat en un únic pavelló en forma de L, a més de la matisació d'altres aspectes per l'arquitecte municipal Antonio García Ruiz.

La realització del mercat es pot dividir en diverses etapes:

La primera etapa, seria de gestació del projecte a través de la correspondència i documentació oficial, que aniria des de setembre de 1939 fins a 1943. V. Gadea es carteja amb diversos batles concretant pressupostos i tractant problemàtiques del futur edifici. A partir de setembre de 1940, V. Gadea deixa d'aparèixer a la correspondència. Gabriel Alomar dóna a entendre de manera directa que l'arquitecte valencià simplement es va desentendre del projecte per les seves complicacions. A partir d'aquest moment és Gabriel Alomar qui s'encarrega de la direcció del projecte fins a la seva paralització per motius pressupostaris en 1943.

La segona, aniria des de 1944 fins a l'inici de les obres en 1947. Al començament de febrer de 1944 s'estableixen les bases de concurs municipal per a la construcció del mercat i la urbanització de la Plaça del Olivar. No obstant això, cap empresa va presentar projecte per a aquest concurs, quedant vacant fins a 1946, que és encarregat a l'empresa Edificacions i Urbanitzacions S.A.

El Mercat de l'Olivar, avui. Font: Google Earth.

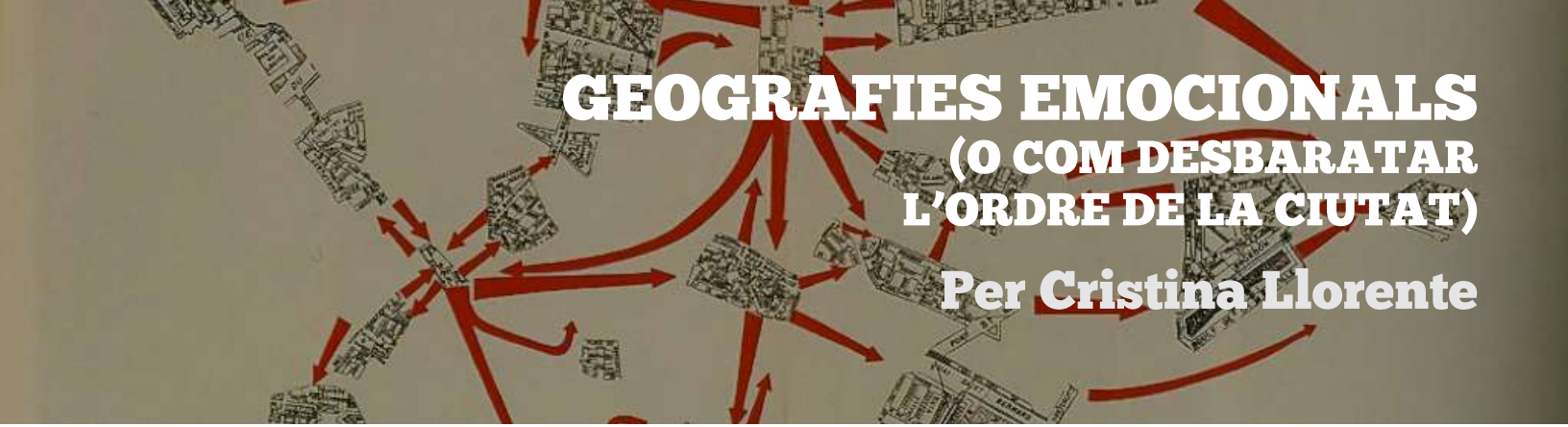
Finalment, des de 1947 fins a 1951 veiem l'etapa final. En aquest període ja tenim notícies sobre les obres, problemàtiques derivades com l'edificació d'habitatges de baix cost per a famílies i arbitris sobre l'adjudicació de les parades. Dos mesos abans de l'obertura, al novembre-desembre de 1950 s'aprova el règim d'explotació del mercat juntament amb la subhasta de llocs de venda.

Després de dècades projeccions inconcluses, rebutjos pressupostaris i paralitzacions s'inaugurarà el Mercat el 28 de gener de 1951. Les obres, que havien començat el 10 de novembre de 1947 s'havien desenvolupat al llarg d'aproximadament tres anys. El resultat d'aquestes obres, van donar lloc a l'edifici que avui

s'erigeix en el centre de la ciutat, portador d'una placa commemorativa que recorda el dia de la inauguració. D'aquesta manera, després de la posada en marxa de la reforma de Palma i amb la construcció del nou mercat, Palma es modernitzava amb amplis carrers i millors condicions higièniques.

Nota: La imatge que encapçala l'article és del projecte de Guillem Forteza.

Font: Aznar, Miquel Seguí. 1990. *Arquitectura Contemporànea en Mallorca (1900-1947)*. Palma: Universidad de las Islas Baleares y Colegio Oficial de Arquitectos de Baleares.

GEOGRAFIES EMOCIONALS (O COM DESBARATAR L'ORDRE DE LA CIUTAT)

Per Cristina Llorente

L'any 2012, vaig viatjar sola a Copenhaguen. Em trobava en un moment personal deplorable, d'aquells que poden definir-se com a tsunamis vitals en sentit físic i emocional. El mapa que em donaren a l'oficina de turisme tenia dues cares: Copenhaguen de dia i Copenhaguen de nit. El primer, amb els carrers en blanc i l'edificació en verd; el segon, en gris i lila, respectivament, tots dos amb un seguit de noms en negreta que especificaven clarament allò que no em podia perdre a cada hora del dia. En un atac de rebel·lia, desitjosa d'alliberar-me dels raïls invisibles que algú, qui sap amb quina intenció, havia construït en determinats carrers de la ciutat, vaig empènyer una porta entreoberta. Rere un passadís fosc, no mancat de misteri, se'm presentà la ciutat que no apareix a cap mapa: entranyes en forma de patis de tota mesura, edat, arquitectura i usos. Patis petits, patis gegants, patis amb edificis propis. Patis jardí, patis teatre, patis engalanats i patis trets d'una novel·la de Dickens. Copenhaguen, endògen.

En els anys 50, el filòsof francès Guy Debord encunyava el concepte de deriva. L'entrada en crisi de la ciutat moderna, que havia anat perdent qualitat espacial a favor dels interessos immobiliaris, va propiciar la formació d'una plataforma crítica que defensava una nova manera de veure i experimentar la vida urbana. El Situacionisme, amb el que Debord s'identificava, proposava «fugir de la rutina diària per seguir les emocions i mirar les situacions urbanes d'una forma nova i radical». El plantejament dels situacionistes- i de les esmentades derives- era la creació de moments concrets que aportassin un estrat «passional» a la ciutat i que, d'alguna manera, aconseguissin «desordenar-la». En conseqüència s'avançaria cap a la desobjectivació de l'entorn urbà, condició necessària, segons Constant Nieuwenhuys¹, per a la «construcció d'una vida lliure i creativa²».

Les derives, doncs, consisteixen en una manera de reconèixer la ciutat perdent-nos en ella, realitzant un recorregut indeterminat i emprant els sentits com a eina d'exploració. On allò important no és el destí, sinó el trajecte, on més enllà de descriure físicament la ciutat, passam a introduir-nos en ella, a sentir-la. És el que es coneix com a psicogeografia.

L'enquesta Barcelona amb mirades de dones, realitzada el passat mes de desembre pels col·lectius Punt 6, Àmbit de prevenció i Creació Positiva, deixava constància que des del confinament, el 53,6% de les dones migrades i el 44,5% de les dones LGTBI+ varen manifestar un augment de la percepció d'inseguretat vers la violència masclista a l'espai públic. Convé aquí matisar que aquesta inseguretat no fa referència al risc de delictes tipificats (que trobarien solució en l'increment de presència policial, per exemple), sinó en altres formes de violència contra les dones que, tot i no estar criminalitzades, influeixen en la seva percepció de la por, com ara l'assetjament sexual «de carrer». Així, mentre la ciutat en termes físics no ha canviat, sí que ho ha fet la nostra apreciació de l'entorn, de forma molt més evident en el cas dels col·lectius considerats «vulnerables», com ara les dones, els infants o la gent gran, que han vist clarament trasbalsada la seva quotidianitat amb el buidatge dels carrers, el tancament dels parcs o l'obligació de mirar el món des de la finestra de les residències, entre d'altres. Per això, ara més que mai, l'aspecte emocional -psicogeogràfic- esdevé imprescindible en la planificació i la gestió urbana. Detectar aquells espais on tots, en general, i els col·lectius amb major risc de vulnerabilitat en particular, ens sentim angoixats, atemorits, intranquils o simplement desubicats permetrà dissenyar-los combinant la seva funcionalitat i l'experiència de les persones que hi transiten. Tal com el contacte amb la natura té efectes positius en la salut humana, segons demostren nombrosos estudis psicològics, un espai dissenyat des del punt de vista psicogeogràfic pot transmetre sensacions, percepcions i sentiments que ens facin canviar d'humor o sentir-nos-hi segurs.

Tal com les portes entreobertes em varen descobrir la «ciutat secreta» de Copenhaguen, la geografia emocional ens pot ensenyar una nova manera de pensar l'espai urbà. Aquest 8 de març, dia en que arreu el món reivindicam que es garanteixin tots els drets de les dones, pot ser una bona talaia des d'on mirar aquestes noves ciutats inclusives que hem de començar a dissenyar.

1: Constant Anton Nieuwenhuys (21 de juliol de 1920 – 1 d'agost del 2005), pintor holandès i un dels fundadors del grup artístic CoBrA, principal influència de la Internacional Situacionista.

2: Constant; «El Principi de la Desorientació», Situacionistes. Art, Política, Urbanisme, Eds. Libero Andreotti / Xavier Costa, Actar, Barcelona, 1996.

Imatge de capçalera: Debord, Guy. THE NAKED CITY – Illustration de l'hypothèse des plaques tournantes en psychogeographie (sic)

NOTÍCIES DE CIUTAT

La pandemia arrasa con los comercios históricos de Palma

Última Hora, 16/02/2021.- La difícil situación sanitaria, las restricciones para frenar los contagios y la caída de la economía han hecho que mantener un negocio se convierta en una lucha diaria. Bares, panaderías, tiendas de ropa, comercios electrodomésticos, incluso, el último videoclub de Ciutat han tenido que bajar la barrera.

Cort teme un alud de desahucios a partir de la próxima primavera

Última Hora, 10/02/2021.- Si el Gobierno central no prórroga la suspensión de las ejecuciones de desalojos por impagos de alquiler de la vivienda más allá del estado de alarma.

La plaza Major de Palma espera otra gran reforma

Diario de Mallorca, 31/01/2021.- El futuro de la plaza Major y de sus galerías comerciales está pendiente de que el área de Participación Ciudadana traspase a Modelo de Ciudad las conclusiones de una encuesta que realizó a 2.000 personas para definir los usos de este espacio.

Comerciants contra veïns: la pugna pel futur de la plaça Major de Palma

Ara Balears, 12/02/21.- El futur de les galeries soterrades de la plaça Major de Palma es troba en una disjuntiva entre dos models oposats: apostar-ho tot pel comerç, com defensen les patronals Pimeco i Afedeco, o destinar gran part de l'espai a altres usos públics, culturals i científics, com proposen 21 entitats, entre les quals hi ha cinc associacions de veïns del centre

Cort inicia los trámites para peatonalizar varias calles de Palma

Última Hora, 08/02/2021.- El Ayuntamiento de Palma inicia esta semana el expediente de conversión de viales en zonas peatonales de las calles Fideus, calle Minyones y un tramo de Perares y calle Pes des Formatge, situados en diferentes puntos del centro, en espacios de los ACIR de Santa Eulalia y ACIRE Constitución.

Vecinos de Pes del Formatge rechazan la peatonalización de esta calle del centro

Diario de Mallorca, 03/03/2021.- Alegan que es el primer paso "para facilitar automáticamente la instalación de más terrazas de bares y restaurantes" en una vía que, en la práctica, ya es peatonal

Cort aprova la modificació de la façana marítima de Palma

Ara Balears, 25/02/2021.- La mesura s'ha aprovat amb els vots a favor de l'equip de Govern i les abstencions de l'oposició

Palma evitaría hasta 52 muertes al año si mejorase la calidad de su aire

Diario de Mallorca, 01/02/2021.- El Instituto de Salud Global de Barcelona ha elaborado un listado de las ciudades con más mortalidad asociada a la contaminación atmosférica

«El Distrito de Nou Llevant no tiene nada que ver con Silicon Valley»

Última Hora, 12/02/2021.- Miquel Barceló, impulsor del 22@ de Barcelona desgranó las claves del desarrollo de esta pujante zona de Palma, ya que está sentando las bases del plan que está elaborando la regiduría de Model de Ciutat para los 70.000 metros cuadrados de este enclave.

¿Hacia una área metropolitana?

Diario de Mallorca, 14/02/2021.- La expansión urbana de Palma aumenta y provoca que Calvià sea el segundo municipio más poblado de Balears. Los datos de los últimos censos muestran que, cada vez más, en Mallorca se trabaja fuera del municipio de residencia.

futur de Palma

ENTITATS TREBALLANT
PEL MODEL DE CIUTAT

El Fòrum de la Societat Civil es reuneix amb el Consell

La plataforma conformada per més de 20 entitats s'ha reunit aquest mes amb el Consell de Mallorca per a elaborar propostes coordinades cap a la transició del model econòmic, ecològic i social. En concret, han acordat començar a treballar en propostes per la Serra de Tramuntana, coincidint amb els desè aniversari de la seva declaració com a Patrimoni de la Humanitat.

ARCA denuncia la vandalització d'estàtues a Palma

L'entitat demana que s'investigui l'autoria d'aquests fets vandàlics i la restitució urgent al seus estats originals. "L'incivisme i la intolerància no han de tenir cabuda a la societat. La falta de respecte a símbols que es mereixen un homenatge, com és el cas d'Aurora Picornell, ha de ser netejada el més aviat possible", han manifestat.

El Cercle organitza la xerrada "La nova ciutat del coneixement"

El convidat va ser Miquel Barceló, impulsor del 22@ de Barcelona, qui va parlar de les claus del desenvolupament a Nou Llevant.

La conferència pot veure's a la web del Cercle d'Economia de Mallorca.

PALMA XXI llença la iniciativa "Geografies Personals"

Així ho recullen a la seva web: "T'animes a fer una foto d'un lloc de Palma que consideres molt teu? Acompanya-la d'una frase que transmeti el que tu sents, envia'l a info@palmaxxi i passarà a formar part de l'àlbum "Palma, geografies personals". Imatges inspirades en la nostra Ciutat, com homenatge als milers dels moments especials que hem viscut en ella."

ARCA

Cercle
d'Economia
de Mallorca

PALMA XXI

FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS
DE VEÏNS DE PALMA

JAMM
JOVES ARQUITECTES DE MALLORCA

Xarxa
per a la
inclusió
social
EAN
ILLES BALEARS

COPIB
Col·legi Oficial de Psicòlegs
de les Illes Balears

Fundació
G.A.O.S.O.

Fundacions
Darder
Mascaró

COL·LEGI OFICIAL
D'ARQUITECTES
ILLES BALEARS

RESSENYA

"Contra el olvido": un tapís de pensaments teixit per a un moment històric

El Cercle d'Economia de Mallorca va encarregar la periodista i escriptora Lourdes Durán recollir en aquest llibre les reflexions d'alguns dels seus convidats més il·lustres

Étienne Klein va escriure que "gairebé totes les pandèmies han posat en marxa en acabar mecanismes d'amnèsia col·lectiva". Es tasca de tots no oblidar i aprendre del que

"Aquest llibre no hauria de ser aquest llibre", d'aquesta manera presentava la periodista i escriptora Lourdes Durán *Contra el olvido. Reflexiones sobre la pandemia que cambió el mundo* el passat mes de desembre. En efecte, el Cercle d'Economia de Mallorca havia encarregat a Durán un llibre recollint les reflexions d'alguns dels convidats més il·lustres a les seves famoses tertúlies, per commemorar els seus 25 anys de vida. "Però, de sobte, el món es desploma i deman, i ara què feim?", rememora la periodista, "des del Cercle em van dir, endavant, ara serà més fàcil entrevistar a aquestes personalitats, tots i totes estan confinats".

Així és que, des del seu propi confinament, Lourdes Durán es va posar a la tasca d'anar "teixint el tapís de pensaments" d'onze personatges il·lustres de diferents disciplines i àrees, que ofereixen les seves idees sobre aquest moment històric global, i alhora particular, construint un llibre "escrit des dels recers dels seus protagonistes, també confinats".

En paraules del president del Cercle d'Economia de Mallorca, José María Vicens Gómez: "És un llibre meditat, realitzat des d'una perspectiva periodística i amb una finalitat eminentment pràctica. Acostar als protagonistes del Cercle a tota la societat, i acostar la societat al Cercle. És un obsequi i un exercici d'excel·lent valor per a ajudar-nos a entendre millor un moment fonamental de les nostres vides".

El tapís està compost de fils de molts colors i textures. Un escriptor de talla universal, Petros Markaris; un catedràtic d'Economia, Antón Costas; l'expert en física quàntica José Ignacio Latorre; un polític de primer nivell com Josep Piqué; l'especialista en intel·ligència artificial i big data Alicia Asín; un arquitecte de fama mundial, Jan Gehl, el microbiòleg gairebé premi Nobel Francis Mojica, una empresària local d'èxit internacional, Carme Riu; la catedràtica d'Ètica Victoria Camps; la directora d'El País, Soledad Gallego-Díaz; i Xavier Pastor, biòleg i ecologista, capdavanter en parlar dels terribles efectes del canvi climàtic.

Lourdes Durán
Contra el olvido
Reflexiones acerca de
la pandemia de la COVID-19

Cercle
d'Economia
de Mallorca

Tot i l'enorme diversitat (d'activitat i àrea del coneixement, però també ideològica i política) dels protagonistes del llibre, trobam alguns punts en comú, que ens obliguen a posar especial atenció en les qüestions que tothom identifica com problemàtiques. Per exemple, l'empresària hotelera Carmen Riu, reconeix que a Mallorca hi ha zones molt saturades que cal protegir; com també l'ecologista Xavier Pastor, quan afirma que "l'enemic fonamental de Mallorca és la massificació", i sentència que la solució seria haver aturat ja als nivells dels anys 80.

Llegim amb especial interès les reflexions de l'arquitecte i urbanista Jan Gehl, defensor de les ciutats a mida de les persones quan diu que espera que "aquesta pandèmia ens hagi servit per a reflexionar sobre els efectes nocius del turisme de masses (...) esper que es redueixi dràsticament el turisme de creuers i que la gent s'ho pensi dues vegades abans d'embotir-se en aquests hotels flotants perquè crec que és el tipus de turisme menys valuós per al lloc de destinació i el més problemàtic per al clima". Molt inspiradora ens resulta la seva defensa a ultrança de la participació ciutadana en el planejament de la ciutat: "Ho vaig dir en la meua visita a Palma, li ho vaig dir a l'alcalde i a la regidora d'Urbanisme. Han de tenir un planejament de 5, 10 anys, i que en la seva estratègia qualsevol petit projecte deu enmarcar-se a ser sostenible, i que les persones sentin que la seva ciutat és un lloc fet gràcies també a la seva participació". Esperam que el seu missatge ressoni a qui ha de ressonar.

Són moltes les reflexions recollides a *Contra el olvido*: un llibre per a llegir i rellegir, per a consultar i per tornar a ell quan ens envaeixi la desesperança i la necessitat d'idees. Com la mateixa autora diu a la introducció, «*Contra el olvido* és l'intent que mantinguem en la memòria aquest canvi transcendent que ha portat un virus i del qual malgrat els avisos no vam fer cas per a acceptar que som vulnerables, però que, com va escriure Ernesto Sábato, "a la vida li basta l'espai d'una esquerra per a renéixer"».

Podeu descarregar el llibre "Contra el olvido. Reflexiones acerca de la pandemia de la Covid-19" a la web del Cercle d'Economia de Mallorca.

Mapes de Ciutat

COM (I ON) VÀREM CELEBRAR EL NADAL DE 2020?

Des de 2019 l'Institut Nacional d'Estadística (INE) duu a terme els "Estudis de mobilitat de la població a partir de la telefonia mòbil". Aquest mes ha presentat el tercer d'aquests estudis, al qual analitza el període comprès entre el 24 de juny i el 30 de desembre.

Tot i no ser l'objectiu inicial l'any 2019, amb l'estat d'alarma i les mesures sanitàries aquesta recollida de dades s'ha aplicat a l'anàlisi del compliment del confinament domiciliari o municipal. En el cas de Balears el compliment ha estat molt alt. Encara que no ha existit una restricció de moviments com ha passat a altres localitats de l'Estat, sí que hem experimentat restriccions en les trobades. Així, els canvis d'àrea d'influència han caigut quasi 30 punts en comparació a l'any passat.

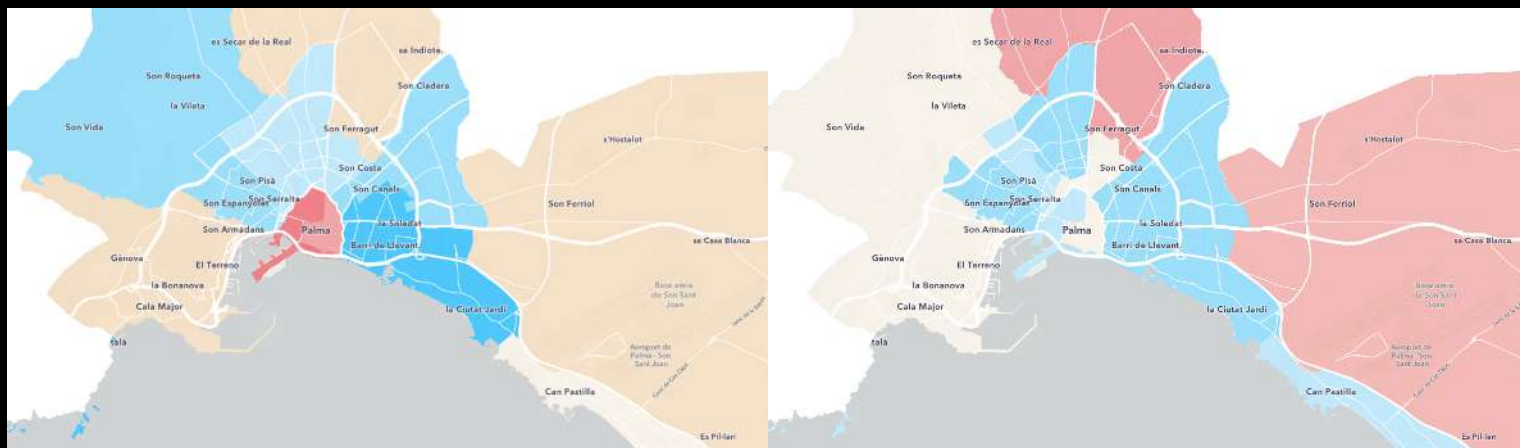
A més de la mobilitat quotidiana, l'estudi també permet analitzar com ens hem mogut en dies assenyalats. Per exemple... on vàrem passar els palmesans el dia de Nadal?

Als mapes, en vermell s'hi mostren les àrees amb un saldo positiu aquell dia (vingueren persones),

mentre que les blaves tenen un saldo negatiu (varen sortir més persones de les que entraren). Les diferències entre el 2019 i el 2020 són molt grans. Amb un simple cop d'ull veiem que el 2019, el centre històric va ser el lloc favorit dels mallorquins per a passar el dia de Nadal: guanyà fins a un 84% de població! Vingueren residents de tots els municipis de Mallorca, i fins i tot d'Eivissa i Menorca. La zona del prat de Sant Jordi i el Nord de Palma també va ser un lloc d'estada o trobada. En canvi, els residents a l'Eixample sembla que s'estimaren més sortir, o bé cap a altres barris de Palma, a Lluçmajor o preferentment al Pla i el Llevant de l'illa.

El 2020 la mobilitat ha estat molt menor, i només la zona de Sant Jordi i Nord de Palma varen guanyar visitants el dia de Nadal. Els moviments a l'Eixample es mantingueren, tot i que en menor volum que l'any anterior. La gran diferència la marcà precisament el centre històric, que pràcticament no experimentà cap canvi.

On (i com) celebrarem el Nadal de 2021?

Mapa de mobilitat del 25 de desembre de 2019 (esquerra) i 2020 (dreta) per àrea d'influència. En vermell, guany de població; en blau, pèrdua de població. Font: INE.

CIUTAT

REVISTA DE PALMA

PALMA XXI